

**Бекітілді
«Elorda Eco System» ШЖҚ МҚҚ
бас директорының 2022 жылғы
10 тамыздағы №188-Ө бұйрығымен**

«Elorda Eco System» ШЖҚ МҚҚ сыйайлас жемқорлыққа қарсы саясаты

1. Жалпы ережелер

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының осы ережелері мүмкін болатын сыбайлас жемқорлық фактілерінің алдын алуға, Кәсіпорында сыбайлас жемқорлықты қатаң қабылдамауды қалыптастыруға бағытталған.

Осы саясаттың **мақсаты** лауазымдық міндеттерді орындау кезінде сыбайлас жемқорлықтан бас тартатын және әділеттік пен тұрақтылық принциптерін қамтамасыз ететін Кәсіпорын қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың негізгі мақсаты болып табылады

Терминдер мен анықтамалар:

Кәсіпорын қызметкерлері-кәсіпорынның әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналынан кәсіпорынмен еңбек қатынастарынан тұратын кез келген жеке тұлға.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл - кәсіпорынның лауазымды тұлғаларының өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кейіннен жою;

- сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыбайлас жемқорлыққа қарсы құрес) бойынша.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау - кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі;

мұдделер қақтығысы – лауазымды адамдардың жеке басының мұдделері өзінің лауазымдық өкілеттіктерін орындауына немесе тиісінше орындауына әкеп соғуы мүмкін болатын кездегі мемлекеттік қызметшінің жеке басының мұдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі.

3.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер.

Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында бірынғай саясат жүргізу;
- кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;
- кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін, сондай-ақ үшінші

тұлғаларды сыйбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін азайтуельность;

- осы Саясаттың 1-қосымшасына сәйкес сыйбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыйбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын азайтуға және жоюға бағытталған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

- кәсіпорын қызметкерлерінде Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ кәсіпорынның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды қатаң сақтауға тәрбиелеу;

- кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында сыйбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету кезінде ашықтықты, адаптацияның және обьективтілікті қамтамасыз ету.

3.2. Ережеде атқаратын лауазымына, атқаратын функцияларына және жұмыс істеу мерзіміне қарамастан Кәсіпорынның әкімшілік-басқарушы персоналынан және инженерлік-техникалық персоналынан қызметкерлерге қолданылатын жалпыға бірдей міндетті нормалар мен ережелер бар.

4. Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелі болуы мүмкін Кәсіпорын қызметінің бағыттары.

1) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;

2) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту;

3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер;

4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

5) кәсіпорын қызметі шенберінде мәмілелер жасау, Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүргізу;

6) персоналды басқару;

7) ішкі құжаттардың қаржылық және заңдық сараптамасы.

4.1. Сыйлықтар және өкілдік шығындар.

4.1.1. Кәсіпорын іскерлік сыйлықтар мен өкілдік шығындарын, соның ішінде іскерлік қонақжайлышық үшін алмасуды бизнесі жүргізудің қажетті бөлігі және жалпы іскерлік тәжірибе ретінде таниды. Компания іскерлік сыйлықтар мен қонақжайлышық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын қолдайды.

4.1.2. Кәсіпорын қызметкерлеріне кез келген сыйлықтарды/іскерлік қонақжайлышық белгілерін/өкілдік шығыстарды ұсынуға, уәде беруге, беруге, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады:

- кәсіпорынның қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға немесе қандай да бір артықшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдер қабылдауға ірікеп әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар, егер бұл әрекеттерсіз қолайлы салдардың басталуы шындыққа жанаспайтын болып көрінсе;

- кәсіпорын атынан емес, қызметкер атынан беріледі;
- Сыйлықтар немесе Өкілдік шығыстар немесе қонақжайлыштық туралы ақпарат ашылған жағдайда кәсіпорын мен оның қызметкерлері үшін беделді немесе өзге де тәуекел туғызды;
- қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе ақша қаражатының және/немесе сәнді заттардың өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіреді;
- тақырып, құн және нақты жағдай тұрғысынан ақылға қонымды емес.

4.1.3. Кәсіпорын жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлыштық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкері кәсіпорынның тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен кеңесу керек.

4.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы құрес мәселелеріне үшінші тұлғаларды тарту.

4.2.1 Кәсіпорын үшінші тұлғаларды тартудан және ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе кәсіпорын үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысудан бас тартады. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін кәсіпорынның үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті құрылымдық бөлімшелері шаралар қабылдауы тиіс :

-- Кәсіпорын қызметінің бағыттарын реттейтін ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген рәсімдерді қатаң сақтау;

-бірлескен жобалардағы серіктестер туралы олардың қызметіндегі сыбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы жалпыға қолжетімді ақпаратты келесі рәсімдер арқылы жинау:

а) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы өз саясаты мен рәсімдерінің болуы, серіктестің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында өзара нтымақтастықты жүзеге асыруға дайындығы туралы ақпарат алу;

б) іскерлік беделді және мұдделер қақтығысының жоқтығын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер алу.

4.2.2. Қоғам өз тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

4.2.3. Бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

4.2.4. Қоғам үшінші тұлғалар мен серіктестердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын бірлескен жобалар бойынша қабылдауын құптайты.

4.3. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға,

мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер.

4.3.1. Кәсіпорын жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлғаларға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, олардың жақын туыстарына Кәсіпорын үшін коммерциялық артықшылықтар алу мақсатында дербес немесе оның қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары арқылы қандай да бір шығыстарды төлемейді, оның ішінде көлікке, тұруға, тамақтануға, ойын-сауыққа, PR-науқандарға және т.б. шығындар немесе олардың Кәсіпорын есебінен басқа да женілдіктер алудына жол бермейді.

4.3.2 Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс қимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

4.4. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

4.4.1. Кәсіпорын мемлекет өкілдерінің, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама түрде ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек объективті түрде осындағы әсер ету әрекеті ретінде қабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

Кәсіпорынның қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетуге жұмсаған шығыстары туралы ақпарат ашық болуы тиіс.

4.4.2. Кәсіпорын шенеуніктер мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

4.5. Қоғам қызметі шеңберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүзеге асыру.

4.5.1. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жоспарлау және өткізу кезінде тек Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылыққа алады.

4.5.2. Сатып алуға жұмсалған қаражатты оңтайлы және тиімді пайдалану, Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу рәсіміне қатысу үшін тәң мүмкіндіктер беру, сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу, атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) өзі тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

4.6. Персоналды басқару.

4.6.1. Кәсіпорын кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Кәсіпорын персоналын жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстан шығару кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында:

- - персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді;

- жұмысқа орналасуға кандидаттарды еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін олардың сенімділігі мен мұдделер қақтығысының болмауы түрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

- қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып, жоғары тұрған лауазымға жылжыту туралы шешім қабылдайды;

- ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

4.6.2. Лауазымды тұлғалар лауазымға тағайындалған немесе Кәсіпорынмен еңбек қатынастарын жалғастырған кезде осы Саясаттың 2-қосымшасына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім беру түріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

4.6.3. Қоғамның лауазымды адамдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы қызметке қабылдаудан бас тартуға немесе қызметтөн босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын әрекет пен әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда олардың орындалмауы өкілеттіктерді тоқтатуға негіз болады.

4.7. Ішкі құжаттардың қаржылық және заңгерлік сараптамасы.

4.7.1. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына, оның ішінде оларда сыбайлас жемқорлықты (сыбайлас жемқорлық факторларын) көрсету үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы түрғысынан бекітүге шығарылатын ішкі нормативтік құжаттардың жобаларына қаржылық және Зан сараптамасы және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу.

5. Мұдделер қақтығысын болдырмау және реттеу тәртібі.

5.1. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері міндетті:

- мұдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алу және оларды реттеу жөнінде шаралар қабылдау.

- өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде кәсіпорынның мұдделерін басшылыққа алады және олардың жеке мұдделері Кәсіпорынның мұдделеріне қайшы келетін жағдайларды болдырмайды. Мұдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда осы ақпаратты кәсіпорынның тікелей басшысының не жоғары тұрған басшысының назарына жазбаша нысанда жеткізу.

5.2. Мұдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу мұдделер қақтығысының тарабы болып табылатын кәсіпорын қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін өзгертуге және (немесе) мұдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартуға жатуы мүмкін.

6. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасағаны туралы хабарлама

6.1. Егер кәсіпорында кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкери жасаған сыбайлас жемқорлық әрекеті орын алғаны туралы қандай да бір куәлік болса, бұл туралы дереу өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына хабарлау қажет.

6.2. Кәсіпорын қызметкерлері өзге қызметкердің, сондай-ақ үшінші тұлғаның сыйбайлас жемқорлық әрекетін жасауға көндіру фактілері туындаған жағдайда және/немесе қызметкерді сыйбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға көндірге қатысты белгілі фактілер немесе құдіктер туралы ақпараты бар болса, өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысын дереу хабардар етуге міндетті.

7. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша қызметтік тергеулер

7.1. Қоғамдағы сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар Қоғамның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен аудитке немесе қызметтік тексеруге жатады.

7.2. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыйбайлас жемқорлық фактісі анықталса, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыйбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

8. Жауапкершілік

8.1. Кәсіпорын қызметкерлері осы саясаттың талаптарын мұлтіксіз орындауға жауапты.

8.2. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері, Қазақстан Республикасы сотының заңды қүшіне енген шешімін қоспағанда, Кәсіпорынға келтірілген материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

8.3. Саясат талаптарын бұзу Кәсіпорын қызметкерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылуы және тәртіптік жаза қолдану үшін негіз болуы мүмкін.

8.4. Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін.

8.5. Қоғам қызметкерлері осы Саясаттың З-қосымшасында көзделген нысан бойынша осы Саясатты адал орындауға міндеттілігін раставы қажет.

9. Қорытынды ережелер

9.1. Осы саясатты қолданысқа енгізу мерзімі ережені кәсіпорынның бас директоры бекітken күн болып есептелсін.

9.2. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ қоғам түріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертуге жатады. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды кәсіпорынның бас директоры бекітеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
іс-қимыл саясатына
№1 қосымша

Астана әкімдігінің «Elorda Eco System» ШЖҚ МКК сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V Заңының 10-бабының 2-тармағына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және қоғамдық қатынастардың оқшауланған салаларындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды өзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған Астана қаласының «Elorda Eco System» ШЖҚ МКК әкімшілік-басқару персоналы мен инженерлік-техникалық персоналдың (бұдан әрі - Кәсіпорын) әрекеттері мен шешімдерін айқындауды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың маңыздылығы:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

- кәсіпорын қызметінде жеке және заңды тұлғалардың функцияларын жүзеге асыру және құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде қолданылады;

- кәсіпорының барлық қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындағаны үшін кәсіпорын қызметкерлері дербес жауапты болады.

Кәсіпорын қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының мінез-құлыш ережелері.

Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар өз қызметінде міндетті:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға белсенді қатысуға және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының сақталуына дербес жауапты болуға;

- адад, әділ, қарапайым болу, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестерімен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, сыпайылық пен әдептілік таныту;

- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мұдделерін қозгайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

- өз іс-әрекеттерімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

- әріптестерінен жоғары құқықтық және сыйайлар жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

-кәсіпкерлік және табыс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыруда кез келген адамға көмек көрсету үшін Заңға қайшы келетін және серіктестік мұдделеріне қайшы келетін әрекеттерді жасамауға;

-жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мұдделерін жүзеге асыруын қыннататын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеу;

-басқа адамдарды сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермеу;

-өз функцияларын және қызметтік міндеттерін орындағаны үшін сыйақыны, оның ішінде заңды және жеке тұлғалардан қолма-қол ақшаны, қызметтерді, сыйлықтарды, тауарларды қабылдамауға;

-мұліктік және мұліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;

- жеке және заңды тұлғаларға «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» заңда көзделген ақпараттан бас тартпау;

- шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;

-лауазымдық жағдайды теріс пайдалануға, негізсіз бюрократия көріністеріне, сондай-ақ дөрекілік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеу;

-Қоғамның құзыretіне жататын мәселелермен жүргінген адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

-жеке мәселелерін шешу кезінде және т.б. ұйымдардың, кәсіпорын қызметкерлерінің және басқа да тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбау

- заңдылық қағидатын басшылыққа алуға, ҚР Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтауға.

1. Өз құзыretі шенберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- өз лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыру;

- сыйайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;

-белгілі болған сыйайлар жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жедел қарау немесе қағазбастылық үшін қандай да бір пайда алуға бейімділік туралы дереу басшылыққа хабарлау;

-әріптестерге, басшыларға және басқа да лауазымды тұлғаларға сыйлық бермеуге және мұліктік игіліктерді, жеңілдіктерді немесе артықшылықтарды алу үшін ресми емес қызметтерді көрсетпеу;

-тікелей басшыға мұдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындаудағы жеке мұдделердің, сыбайлас жемқорлық әрекеттерге бейімділігінің және сыйлық алудың туындауы туралы хабарлауға;

-жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге, қызметтік міндеттерін орындауда олардың ықпалына тәуелсіз болу;

-орындауға қабылданған бұйрықтың заңдылығына құмәнданатындығы туралы тікелей басшыға дереу жазбаша хабарлау;

- жасалған немесе жасалатын сыбайлас жемқорлық әрекеті туралы басшылыққа дереу баяндау;

-қарамағындағы қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты белгілеу;

-мұдделер қақтығысын болдырмауға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жоюға шаралар қабылдауға;

- егер тікелей басшының өзі мұдделер қақтығысына қатысы болса, жоғары тұрған басшылыққа хабарлау;

-бағыныстағы қызметкерлер арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

-өз қызметінің нәтижелерін бағалауда, сондай-ақ көтермелегенде мен жазалау шараларын қолдануда әділдік пен объективтілікті көрсету;

-қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбау;

-өз қызметінің нәтижелерін бағалауда, сондай-ақ көтермелегенде мен жазалау шараларын қолдануда әділдік пен объективтілікті көрсету;

2. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын дайындау кезінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу сатысында азаматтардың заңда белгіленген құқықтары мен бостандықтарын мұлтіксіз ескеру қажет;

- әзірленіп жатқан ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге қайшы келмеуге тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау барысында кәсіпорынның және өзге де заңды тұлғалардың заңды мұдделерін бұзуға жол бермеу;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобалары кәсіпорын құзыретінен тыс болмауы тиіс;

- басқа құрылымдық бөлімшелердің мұдделерін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттардың әзірленген жобалары тиісті құрылымдық бөлімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуі тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбау;

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мұдделері үшін нормалардың қабылдануына жол бермеу.

3. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға

ҰСЫНЫЛАДЫ:

- сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;

-«Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге

-сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету;

- сыйбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

- атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеу.

4. Қәсіпорын қызметі саласында туындастырын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:

-өтініштерді қабылдаудан негіzsіз бас тартуға, оларды қараудағы

қағазbastылыққа және жалған ақпарат беру фактілеріне жол бермеу;

-жеке мүліктік және мүліктік емес заттарды алу үшін қызметтік өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдаланбау;

- дөрекілік, адамның қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінезд-құлық фактілеріне жол бермеу;

- туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету;

- нақты орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеу;

- қызметкерлермен не тәуелді адамдармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау;

- іскерлік этика кодексін сақтау;

- қәсіпорын басшылығына және (немесе) құқық қорғау органдарына өздеріне белгілі болған сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы дереу хабарлау;

- Қазақстан Республикасының Заңында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу;

-Кәсіпорын қызметкерлерін қызметтік немесе жеке тапсырмаларды орындауға тартуға жол бермеу;

-азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін сақтау мен қорғауды қамтамасыз етуге, олардың өтініштерін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімде қарауға және олар бойынша қажетті шаралар қабылдау;

- қәсіпорын басшыларының тапсырмаларын, лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен өкімдерін орындау;

- кәсіпорын қызметкерлерінің жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне қатысты мәліметтерді жария етпеу.

- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтау. Серіктестік қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылау Кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
іс-қимыл саясатына
№2 қосымша

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы келісім

Мен

,
(тегі, аты, экесінің аты)

,
(лауазымын көрсету)

ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, «Elorda Eco System» ШЖҚ МҚК-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының талаптарын сақтау мақсатында Менің өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер жасауға жол бермеу мақсатында өзіме сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдаймын:

1) өз функцияларын орындаумен үйлеспейтін қызметті жүзеге асырмау;

2) недопустимости нахождения должностных лиц на должности, находящиеся в одном подразделении с их близкими родственниками (родители (родитель), дети, усыновители (удочерители), усыновленные (удочеренные), полнородные и неполнородные братья и сестры, дедушка, бабушка, внуки), супругов и свойственников (братья, сестры, родители и дети супруга (супруги)) или - если подразделения разные - должность связана функционально (по бизнес-процессам) с должностями, занимаемыми их близкими родственниками;

3) лауазымды адамдардың жақын туыстарымен (ата-анасымен (ата-анасымен), балаларымен, асырап алушыларымен (асырап алушылар), асырап алынған (асырап алынған), толық және толық емес аға-інілерімен және апа-сіңлілерімен, атасымен, әжесімен, немерелері), жұбайлары мен қайын жұрты (жұбайдың аға-інілері, апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары) немесе - егер бөлімшелер әртүрлі болса - лауазымы олардың жақын туыстары атқаратын лауазымдарымен функционалдық байланыстағы (бизнес-процесстер бойынша) бір бөлімшеде орналасқан лауазымдарда болуына жол бермеу;

4) мұліктік және мұліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын ақпаратты пайдалану;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтар қабылдау.

Толтырылған және қол қойылған растау парағы Кәсіпорында қызметтік міндеттерін атқарған күннен бастап кәсіпорынның лауазымды тұлғасының жеке ісінде сақталады.

қолы, ТАӘА, лауазымы

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
іс-қимыл саясатына
№3 қосымша

Растау

(Сәйкес ұяшықтарды белгілеңіз)

□ «Elorda Eco System» ШЖҚ МКК-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатымен танысқанымды растаймын; Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында, «Elorda Eco System» ШЖҚ МКК сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатында белгіленген талаптарды қатаң сақтауға міндеттенемін

□ *Маган ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын, "Elorda Eco System" ШЖҚ МКК сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын бұзған жағдайда мені жауапкершілікке тартуға, оның ішінде ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен атқаратын қызметтінен босатуға болатындығы туралы ескертілді.*

Толтырылған және қол қойылған нысан-кәсіпорындары еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін орындаған сәттін бастап растау кәсіпорын қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

қолы, ТАӘА, лауазымы